

La frontera de l'esperança

Portbou ha estat sovint refugi per als que fugien de les misèries humanes, una memòria que es conserva i a la qual s'afegeixen altres atractius naturals

El 29 de maig passat va morir, a Tel-Aviv, Dani Karavan, un artista multidisciplinari autor del memorial Passatges en honor de Walter Benjamin, una de les referències per als visitants de la població fronterera de Portbou. A prop, al coll de Belitres, hi ha la fita fronterera 600, la més oriental del Pirineu, zona de pas dels diversos exilis que l'han creuat en les dues direccions. Tres-cents mil republicans cap a França i un munt de fugitius del nazisme cap al sud, i entre ells figures destacades com Heinrich Mann o Franz Werfel i la seva esposa, Alma Mahler, Hannah Arendt, Otto Meyerhof (premi Nobel de medicina el 1922) i cantants com Lotte Leonard.

El memorial Passatges s'ha convertit en un reclam i lloc de pelegrinatge de nombrosos visitants estrangers que busquen un centre on trobar el relat del pas de Walter Benjamin i altres exiliats del nazisme per Portbou. Dani Karavan ha mort sense haver vist un altre pla pendent, la Casa Walter Benjamin, pel qual va lluitar comproment el seu amic Norman Foster, que va executar un projecte l'any 2003. La Fundació Angelus Novus prepara un nou projecte arquitectònic per a la Casa Walter Benjamin a l'edifici de l'antic ajuntament, adequat a les circumstàncies econòmiques de reconstrucció després de la pandèmia.

Portbou és un lloc únic per a la memòria democràtica, però també disposa d'un altre patrimoni important com podem descobrir amb una senzilla ruta circular que surt de l'estació i acaba al mateix lloc, després de passar pel coll de Belitres i l'espectacular Camí de Ronda entre el puig Cervera i Portbou, abalisat però aeri en algun tram, i des d'on obtindrem enormes vistes dels penya-segats que hi ha sobre la platja de les Presses i l'illa del Corb Marí. Aquesta caminada també té un important component històric i patrimonial. Ens portarà a visitar dòlmens i menhirs, i podem fer un repàs de la nostra història més recent i trista, la Guerra Civil, l'exili i els anys de postguerra i la Segona Guerra Mundial, amb les tres línies defensives construïdes, la republicana, la franquista i l'Sperrlinie Pyranäenfront, aixecada pels nazis en la França ocupada per protegir-se dels aliats.

Publicat a:

-Dossier 20-06-2021, Pàgina 18

Font del document: <http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/1983795-la-frontera-de-l-esperanca.html>